ശ്രീഗർഗസംഹിതാ

അശ്വമേധഖണ്ഡഃ - ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ

കൃഷ്ണേന സഹ യാദവസൈന്യസ്യ വ്രജപ്രവേശമ് -

ഗർഗ ഉവാച -
മുക്തസ്തുരംഗഃ കൃഷ്ണേന പത്രചാമരഭൂഷിതഃ ..
പ്രയയൗ സ ബഹൂന്ദേശാന്നേത്രാഭ്യാം ച വിലോകയൻ
..1..
ബല്വലം നിർജിതം ശ്രുത്വാ നാനാദേശാധിപാ നൃപാഃ ..
ഹയം ന ജഗൃഹുഃ പ്രാപ്തം ശ്രീകൃഷ്ണസ്യ ഭയാന്നൃപ
..2..
ഇത്ഥം വ്രജൻഭാരതേ വൈ യദുവീരതുരംഗമഃ ..
ഏകമാസേന രാജേംദ്ര പ്രാപ്തോഽഭൂദ്വ്രജമണ്ഡലേ ..3..
തതഃ കൃഷ്ണാം സമുത്തീര്യ ദൃഷ്ട്വാ വൃന്ദാവനം വനമ് ..
തമാലസ്യ തലേ രാജൻസ്ഥിതോഽഭൂദ്ധയസത്തമഃ ..4..
ദൂർവാം ചരംതം തുരഗം വിലോക്യ
വിഹായ ഗാസ്തേ കില ഗോപബാലാഃ ..
സമായയുസ്തേ നൃപ കൗതുകേന
ഹയസ്യ പാർശ്വേ കരതാഡനൈശ്ച ..5..
ഇതി പശ്യത്സു സർവേഷു ശ്രീദാമാ ഗോപനായകഃ ..
ജഗ്രാഹ ലീലയാ രാജഞ്ചരംതം ചംചലം ഹയമ് ..6..
ഗോപാശേന ഹയം ബദ്ധ്വാ ഗലേ ഗോപൈഃ സമന്വിതഃ ..

കേനോത്സൃഷ്ടോ വദന്വാക്യം നന്ദസ്യ നികടം യയൗ ..7..
ആഗതം വാജിനം ദൃഷ്ട്വാ നന്ദോഽപി ഹർഷപൂരിതഃ ..
തത്പത്രം വാചയിത്വാഽഽഹ സർവാൻഗദ്ഗദയാ ഗിരാ
..8..
ഉഗ്രസേനഹയശ്ചൈഷ പുരേ മമ സമാഗതഃ ..
പാലിതോ ഹ്യനിരുദ്ധേന മത്പൗത്രേണ സർവതഃ ..9..
ഗൃഹ്ണാമി യജ്ഞതുരഗം മിത്രാണാം മിലനായ ച ..
തതഃ പ്രപൗത്രം പശ്യാമി കൃഷ്ണാകാരം പ്രിയംകരമ്
..10..
ഇത്യുക്ത്വാ നന്ദരാജസ്തു ദ്രഷ്ടും ഗോപൈഃ
സമന്വിതഃ ..
കഥയിത്വാ യശോദാഗ്രേഽഭിപ്രായം നിര്യയൗ പുരാത്
..11..
തദൈവ യാദവാഃ സർവേ ഭോജവൃഷ്ണ്യംധകാദയഃ ..
ഹയസ്യ പൃഷ്ഠതോ ലഗ്നാസ്തത്രാജഗ്മുർനൃപേശ്വര
..12..
വിലോകയംതോ നയപാലതീർഥേ
തഥാ ച മാർഗേ മിഥിലാമയോധ്യാമ് ..
ബർഹിഷ്മതീം ചൈവ ഹി കാന്യകുബ്ജം
സാംകർഷണം ഗോകുലമേവ രാജൻ ..13..
മാർതംഡകന്യാം മഥുരാം പുരീം ച
വിരാജതേ യത്ര തു കേശവശ്ച ..
വൃംദാവനേ നന്ദപുരേ നൃപേംദ്ര
സമാഗതാഃ കൃഷ്ണയുതാശ്ച സർവേ ..14..
നന്ദഗ്രാമം തത്ര ദൃഷ്ട്വാ രഥസ്ഥോ നന്ദനംദനഃ ..
സർവേഷാമഗ്രതോ ഭൂത്വാ ഹ്യായയൗ യാദവൈർവൃതഃ
..15..
ദദർശ തത്ര പുരതോ ഗോപാലൈഃ പിതരം ഹരിഃ ..
സംസ്ഥിതം തു പുരസ്കൃത്യ വാരണേന്ദ്രമലംകൃതമ്

..16..
വാദിത്രൈഃ ശംഖശബ്ദൈശ്ച
ജയശബ്ദൈർനൃപേശ്വര ..
പുഷ്പാലംകാരകലശലാജാദ്യൈഃ പരിഭൂഷിതമ് ..17..
തതശ്ച യാദവാഃ സർവേ നേമുർനംദം നിരീക്ഷ്യ ച ..
ഹർഷാശ്രുവിപ്ലുതാ രാജന്നുദ്ധവാദ്യാശ്ച തത്ര വൈ
..18..
തദൈവ നന്ദരാജസ്യ ദക്ഷിണാംഗമഥാസ്ഫുരത് ..
ഉവാച ദൃഷ്ട്വാ മനസി ഹ്യുത്തമം ശകുനം നൃപ ..19..
അദ്യ പശ്യാമി നേത്രാഭ്യാം കൃഷ്ണം കിം പ്രിയവാദിനമ് ..
യസ്മാന്മമാക്ഷിഃ സ്ഫുരതി ദക്ഷിണശ്ച പ്രിയംകരഃ ..
20..
മന്നേത്രഗോചരഃ കൃഷ്ണോ യദാ ഭൂയാത്തദാ ഹ്യഹ്യമ്
..
ഗവാം ലക്ഷം പ്രദാസ്യാമി ബ്രാഹ്മണേഭ്യോ ഹ്യലംകൃതമ്
..21..
ഇത്യുക്ത്വാ വചനം നംദോ വിരരാമ യദാ നൃപ ..
തദാശൃണോത്സ്വപുത്രസ്യാഗമനം വ്രജവാസിഭിഃ ..22..
ശ്രീകൃഷ്ണാഗമനം ശ്രുത്വാ നന്ദോ വിരഹവിപ്ലുതഃ ..
പശ്യൻഹരിം ച സർവേഷാം വിചചാര രുദന്നിവ ..23..
വദൻകൃഷ്ണേതി കൃഷ്ണേതി ഗിരാ ഗദ്ഗദയാ ഭൃശമ് ..
ഹേ കൃഷ്ണചന്ദ്ര ക്വ ഗതോ ദുഃഖിതം മാം ന പശ്യസി
..24..
തതോ നിരീക്ഷ്യ പിതരം ശ്രീകൃഷ്ണഃ പിതൃവത്സലഃ ..
അവപ്ലുത്യ രഥാത്തൂർണം പപാത ചരണൗ പിതുഃ ..25..
ശ്രീനന്ദരാജസ്തനയം സമുത്ഥാപ്യ ചിരാഗതമ് ..
സ്നാപയാമാസ സലിലൈഃ കൃത്വാ വക്ഷസി
നേത്രയോഃ ..26..
അക്ഷിഭ്യാം കൃഷ്ണചന്ദ്രസ്തു മുമോചാശ്രു

ഘൃണാതുരഃ ..
ശ്രീദാമാദീൻസഖീന്ദൃഷ്ട്വാ പശ്ചാത്പ്രേമപരിപ്ലുതഃ ..27..
പൃഥക്പൃഥക്പരിരേഭേ കൃഷ്ണപ്രേമപരിപ്ലുപ്തഃ ..
ഭക്താനാം കോ൭സ്തി മാഹാത്മ്യമഹോ വക്തും ധരാതലേ ..28..
നന്ദാദ്യാ രുരുദുർഗോപാഃ ശ്രീകൃഷ്ണാദ്യാശ്ച യാദവാഃ ..
പ്രവക്തും ന സമർഥാസ്തേ സർവേ വിരഹവിക്ലവാഃ ..29..
അശ്രുപൂർണമുഖഃ കൃഷ്ണോ ഗോപാൻഗദ്ഗദയാ ഗിരാ ..
സർവാനാശ്വാസയാമാസ പ്രേമാനംദസമാകുലാൻ ..30..
പരിപൂർണതമം സാക്ഷാച്ഛ്രീകൃഷ്ണം ജഗദീശ്വരമ് ..
താദൃശം ദദൃശുഃ സർവേ യാദൃശോ മഥുരാം ഗതഃ ..31..
നവീനനീരദശ്യാമം കിശോരവയസം ശിശുമ് ..
ശരത്പ്രഭാതകമലകാംതിമോചനലോചനമ് ..32..
ശരത്പൂർണേംന്ദുശോഭാഢ്യം ശോഭാസ്വാച്ഛാദനാനനമ് ..
കോടിമന്മഥലാവണ്യം ലീലാനംദിതസുന്ദരമ് ..33..
സസ്മിതം മുരലീഹസ്തം ദ്വിഭുജം ഹ്യതിസുന്ദരമ് ..
തഡിദ്വസ്ത്രധരം ദേവം മത്സ്യകുണ്ഡലിനം ഹരിമ് ..34..
ചന്ദനോക്ഷിതസർവാംഗമ് കൗസ്തുഭേന വിരാജിതമ് ..
ആജാനുമാലതീമാലാവനമാലാവിഭൂഷിതമ് ..35..
മയൂരപിച്ഛചൂഡം ച സദ്രത്നമുകുടോജ്ജ്വലമ് ..
പക്വബിംബാധരോഷ്ഠം ച നാസികോന്നതശോഭനമ് ..36..
ഏവം കൃഷ്ണസ്യ രാജേന്ദ്ര രൂപം നൈത്രൈർവ്രജൗകസഃ ..
പപുരാനന്ദസംമഗ്നാഃ പീയൂഷം മാനവാ ഇവ ..37..

അനിരുദ്ധം തതോ നന്ദഃ സാംബാദീംശ്ചൈവ യാദവാൻ ..
ആശിഷം പ്രദദൗ രാജൻപ്രീതഃ പ്രേമപരിപ്ലുതഃ ..38..
തതഃ സർവൈശ്ച യദുഭിഃ പുത്രപൗത്രസമന്വിതഃ ..
വിവേശ സ്വപുരം നന്ദോ ഗതദുഃഖോ മഹാമതിഃ ..39..
അവപ്ലുത്യ രഥാത്കൃഷ്ണഃ സാംബാദ്യൈഃ പരിഭൂഷിതഃ ..
ത്വരം സ്വമാതുർഭവനമാനംദം പ്രദദന്യയൗ ..40..
ദൃഷ്ട്വാ സ്വമാതരം കൃഷ്ണോ ഗൃഹദ്വാരേ സമാഗതാമ് ..
രുദതീം ബാഷ്പകണ്ഠീ താം നനാമ പ്രരുദൻഹരിഃ ..41..
യശോദാ തസ്യ ജനനീ സ്വപ്രാണേഭ്യഃ പ്രിയം സുതമ് ..
ഉപഗൂഹ്യ ദദൗ തസ്മൈ ഗിരാ ഗദ്ഗദയാ്ഽശിഷഃ ..42..
നന്ദസ്തഥോപനംദശ്ച തഥാ ഷഡ്വൃഷഭാനവഃ ..
വൃഷഭാനുവരശ്ചൈവ ഹ്യേതേ ദ്രഷ്ടും സമായയുഃ ..43..
തത്രാഗതാനാം ഗോപാനാം ശ്രീകൃഷ്ണോ യാദവൈർവൃതഃ ..
യഥാവിധ്യുപസംഗമ്യ സർവേഷാം മാനമാദധേ ..44..
തേ തു കൃഷ്ണസ്യ കുശലം പപ്രച്ഛുർമുദിതാനനാഃ ..
തേഷാം കൃഷ്ണസ്തു ഭഗവാൻപപ്രച്ഛ കുശലം പരമ് ..45..
തതശ്ച യമുനാതീരേ വൃംദാരണ്യേ നൃപേശ്വര ..
ബഭൂവുഃ ശിബിരാഃ സർവേ്ഽനിരുദ്ധസ്യ മഹാത്മനഃ ..46..
ശിബിരേഷ്വനിരുദ്ധാദ്യാ സാംബാദ്യാശ്ചോദ്ധവാദയഃ ..
നിവാസം ചക്രിരേ കൃഷ്ണഃ സ്ഥിതോ്ഽഭൂന്നംദപത്തനേ ..47..
ആഗതേഭ്യശ്ച സർവേഭ്യോ നംദഃ കൃഷ്ണേന സംയുതഃ ..
ഭോജനം പ്രദദൗ രാജൻപശുഭ്യശ്ച തൃണാനി ച ..48..

ഇതി ശ്രീഗർഗസംഹിതായാം ഹയമേധഖണ്ഡേ
വ്രജപ്രവേശോ നാമ ചത്വാരിംശോഽധ്യായഃ ..40..

ഹരിഃ ഓം തത്സച്ഛ്രീകൃഷ്ണാർപണമസ്തു ..

GO TOP